

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 15, No. 2, 2020 Article ID: OJED-15-02-032
Article Info: Received 2 September, 2020; Revised 25 September, 2020; Accepted 25 September, 2020

OJED

An Online Journal
of Education

www.tci-thaijo.org/index.php/OJED

บทบาทครูอนุบาลในการส่งเสริมกรอบคิดยืดหยุ่นเติบโตในโรงเรียนประไพพิศ (นามสมมติ) Preschool Teacher's Roles in Fostering Growth Mindset in Praphaiphis School (Alias)

นาววรรณ นิชิโรจน์ *

Nawawan Nitcharoj

ศศิลักษณ์ ขยันกิจ **

Sasilak Khayankij

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมกรอบคิดยืดหยุ่นเติบโตแก่เด็กอนุบาลใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การเป็นแบบอย่าง 2) การบริหารจัดการชั้นเรียน และ 3) การจัดการเรียนรู้ ประชากร คือ ครูที่สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนประไพพิศ (นามสมมติ) จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติของครูอนุบาลในการส่งเสริมกรอบคิดยืดหยุ่นเติบโตแก่เด็ก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงที่สุด ($\mu = 4.54$) ประกอบด้วย การส่งเสริมการคิดที่หลากหลาย ($\mu = 4.57$) การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ($\mu = 4.54$) และการเสริมทัศนคติทางบวกในการเรียนรู้ ($\mu = 4.50$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนรองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\mu = 4.18$) ประกอบด้วย การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ($\mu = 4.34$) และการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ($\mu = 4.03$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำที่สุด คือ ด้านการเป็นแบบอย่าง ($\mu = 3.99$) ประกอบด้วย สัมพันธภาพที่ใส่ใจ ($\mu = 4.43$) การมีความเข้มแข็งทางจิตใจ ($\mu = 4.04$) และทัศนคติในการทำงาน ($\mu = 3.50$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: กรอบคิดยืดหยุ่นเติบโต, การส่งเสริมกรอบคิดยืดหยุ่นเติบโตในเด็กอนุบาล, บทบาทครูอนุบาล

*นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Graduate Student of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: jannitcharoj@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**Lecturer of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: sasilak.k@chula.ac.th

ISSN 1905-4491

Abstract

This survey research aimed to study the role of teachers in fostering the concept of growth mindset in preschool children in 3 aspects: 1) being a role model, 2) classroom management and 3) learning organization. The population comprised 45 preschool teachers of Praphaiphis School (alias). The research instrument was a questionnaire. The data was analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation. The research results found that the average performance score of preschool teachers in fostering a growth mindset was at a high level ($\mu = 4.25$). Learning organization was at the highest level ($\mu = 4.54$); it consisted of promoting diverse thinking ($\mu = 4.57$), participation in the learning process ($\mu = 4.54$) and enhancing a positive attitude in learning ($\mu = 4.50$). These were followed by classroom management ($\mu = 4.18$), which consisted of the physical environment setting ($\mu = 4.34$) and the social environment setting ($\mu = 4.03$), and being a role model was at the lowest mean score ($\mu = 3.99$), which consisted of conscious relationships ($\mu = 4.43$), resilience ($\mu = 4.04$) and work attitudes ($\mu = 3.50$).

Keywords: growth mindset, fostering growth mindset in preschool, preschool teacher's role

บทนำ

นับตั้งแต่มีนโยบายประเทศไทย 4.0 เพื่อเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม อันมาจากการเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปตามกระแสพลวัตโลก นำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศในด้านต่าง ๆ รวมถึงด้านการศึกษาที่มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มุ่งสู่การศึกษา 4.0 ที่ผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมได้ โดยหนึ่งในยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาชาติ คือ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และหนึ่งใน แผนงานสำคัญ คือ แผนงานส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัย

แนวคิดเกี่ยวกับกรอบคิดติดยึด (mindset) ในทางการศึกษามีความหมายลึกซึ้งกว่าความเชื่อ มีรากฐานมาจากค่านิยม วิถีชีวิต และความคาดหวังต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา นำไปสู่พฤติกรรม การปฏิบัติ การเลือก และการตัดสินใจในกระบวนการศึกษา ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่อง กรอบคิดยึดติดทางการศึกษา กรอบคิดยึดติดใดบ้างที่เกิดผลทางบวกที่ควรรักษาไว้ และร่วมกันปรับเปลี่ยนกรอบคิดยึดติดที่เป็นจุดอ่อนของการพัฒนาการศึกษาไทย ทั้งนี้ ราชบัณฑิตยสถาน ได้อธิบายคำว่า กรอบคิดยึดติดฝังแน่น (fixed mindset) และกรอบคิดยึดติดเติบโต (growth mindset) ซึ่งเป็นแนวคิดของ Dweck ไว้ว่า กรอบคิดยึดติดฝังแน่น เป็นชุดความคิดแบบดั้งเดิม คือ ความเชื่อที่ลึกซึ้งฝังแน่นว่า ลักษณะนิสัย สติปัญญา ความฉลาด ความคิดสร้างสรรค์ (รวมเรียกว่า พรสวรรค์) นั้น บุคคลมีติดตัวมาอย่างแน่นอน ผู้ที่มีกรอบคิดยึดติดเช่นนี้ต้องพากเพียรรักษาคุณภาพความเก่งไว้ เลือกระทำสิ่งที่ปลอดภัย ไม่เสี่ยงเพื่อความสำเร็จในชีวิต ส่วนกรอบคิดยึดติดเติบโต เป็นชุดความคิดที่ปรับเปลี่ยนได้ บุคคลกลุ่มนี้เชื่อว่า สติปัญญา ความสามารถพื้นฐาน (basic abilities) ของมนุษย์ เป็นคุณสมบัติที่พัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน เรียนรู้อย่างจริงจัง ดังสำนวนที่ว่า “พรแสวง” ผู้ที่มีกรอบคิดยึดติดแบบนี้ เมื่อเผชิญอุปสรรคยอมไม่ยอมจำนน ถือว่าเป็นการทำทลายให้ทำงานมากขึ้นเพื่อก้าวข้ามความล้มเหลวไปสู่ความสำเร็จ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2561) Dweck กล่าวว่าผู้ที่มีกรอบคิดยึดติดเติบโตเป็นผู้ที่มีความเชื่อว่า มนุษย์พัฒนาความสามารถได้ด้วยการเรียนรู้ จึงให้ความสำคัญกับความพยายาม และมีมุมมองว่าปัญหาและอุปสรรคเป็นความท้าทายและโอกาสในการเรียนรู้ เด็กที่มีกรอบคิดยึดติดเติบโตจะมีความกระตือรือร้นในการเรียน ใส่ใจ สนุกกับการแก้ปัญหา สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ที่ท้าทาย (คณะทำงานวิชาการสมัชชาการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2562)

สถานการณ์ด้านการศึกษา ในปีการศึกษา 2560 พบว่า เด็กและเยาวชนจำนวนหนึ่งต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ขณะเดียวกัน ภาพการณ์เปลี่ยนผ่านสังคมประเทศไทย 4.0 ที่มุ่งสร้างนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ในขณะที่รูปแบบศึกษาไทยยังคงมีลักษณะ ผู้ใหญ่คิด เด็กทำตาม ทำให้เด็กและเยาวชนขาดอิสระในการคิดค้นกิจกรรม และวิธีการดำเนินงานตามความสนใจ (สมพงษ์ จิตระดับ, 2561 อ้างถึงใน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2561) กรอบคิดยึดติดเติบโต จึงเป็นประเด็นสำคัญที่นำมาใช้ในการขับเคลื่อนในเชิงนโยบาย กระบวนทัศน์ และความเคลื่อนไหวทางสังคม (ศูนย์วิชาการและเครือข่ายวิชาการด้านเด็ก เยาวชน และครอบครัว คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562) โดยในการประชุม “กล้าก้าว เติบโตด้วยศรัทธา เติบโตกล้าด้วยแรงใจ” ณ วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2560 ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันต้องตามให้ทันโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง และมีแหล่งศึกษาเรียนรู้มากมาย รวมถึงการกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ และย้ำถึงกรอบคิดยึดติดเติบโตว่า ต้องเริ่มจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู ไปสู่ตัวเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะอยากเรียนรู้ตลอดเวลา และทำให้เด็กขยันมากขึ้น (บัลลังก์ โรหิตเสถียร, 2560)

การพัฒนากรอบคิดที่ถูกต้องตั้งแต่แรกเริ่มจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเด็กที่มีกรอบคิดยึดติดเติบโตจะไม่กลัวความผิดพลาด ซึ่งมีผลต่อมุมมอง ทักษะคิด แรงจูงใจในการเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการเรียนรู้ของเด็ก รวมถึงการรับมือกับปัญหา การปรับตัวในช่วงเปลี่ยนผ่าน (transition) การกำกับตนเอง (self-regulation) ความอดทน และพฤติกรรมทางสังคม (Busch, 2018; Louick, 2018) ทั้งนี้สารที่ได้รับจากผู้ใหญ่มีผลต่อการเกิดกรอบคิดของเด็ก Dweck (2561) กล่าวว่า ครูที่มีกรอบคิดยึดติดโตจะมีความเชื่อว่า สติปัญญาสามารถพัฒนาได้ มีการพัฒนาตนเองสม่ำเสมอ และไม่คิดว่าตนเองมีบทบาทเพียงการถ่ายทอดความรู้ แต่เป็นผู้ช่วยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็ก ให้เกิดความกล้าคิด กล้าทำ มีความคิดสร้างสรรค์ ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เด็กวัยอนุบาลมีพัฒนาการการเรียนรู้ และรับรู้ความสามารถของตน ตลอดจนสร้างให้เด็กเกิดความมั่นใจต่อความคิด ความเข้าใจ และการกระทำของตนเอง ซึ่งครูอนุบาลสามารถทำได้ผ่านการใช้คำพูด การสังเกต และการชื่นชมในความพยายาม (Cimpian, Markman, & Dweck, 2007 as cited in Pawlina & Stanford, 2011) รวมถึงการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้า และการแก้ปัญหา เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพในแต่ละวัน และในสถานการณ์ที่ท้าทายมากขึ้น ทั้งนี้ครูที่มีการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดโตให้แก่เด็กเปรียบเสมือนการปูทางให้เด็กพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ดเวก, 2561; Dweck, 2009)

งานวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาบทบาทของครูอนุบาลในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดโต ซึ่งการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดโตในเด็กวัยอนุบาลจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลต้องให้ความสำคัญและมีการส่งเสริมครูให้มีกรอบคิดยึดติดโต ผู้วิจัยจึงเลือกทำการศึกษารูปแบบครูในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดโตแก่เด็กวัยอนุบาลกับครูปฐมวัยโรงเรียนประไพพิศ (นามสมมติ) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ที่นอกจากการมุ่งพัฒนาการสอนเด็กวัยอนุบาลสามารถพัฒนาตนเองอย่างสมดุลในทุกด้านแล้ว ทางโรงเรียนยังเห็นความสำคัญกับการอบรมและพัฒนาบุคลากร ตลอดจนมีวิสัยทัศน์ในการเป็นต้นแบบของการพัฒนานวัตกรรมด้านการศึกษาปฐมวัย สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้แก่สถานศึกษาระดับปฐมวัยอื่น ๆ ในการเข้ามาศึกษาและให้เป็นแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม ทั้งนี้กรอบคิดยึดติดโตเป็นประเด็นหนึ่งที่โรงเรียนได้ให้ความสนใจและจัดการอบรมให้กับครูปฐมวัยในโรงเรียน อีกทั้งสอดคล้องกับนโยบายองค์กรที่ ผดุง พรหมมูล, สุชาดา โทผล, และ สิทธิพร เอี่ยมเสน (ม.ป.ป) กล่าวว่า ในการพัฒนาองค์กรของมหาวิทยาลัย ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบไปด้วย 1) ความมุ่งมั่นของฝ่าย

บริหาร (senior administrators' commitment) 2) การมีส่วนร่วมของบุคลากร (people involvement) 3) การประเมินภายในองค์กรเพื่อการพัฒนา (internal assessment for improvement) 4) วัฒนธรรมขององค์กร (organization culture) ค่านิยม (values) ความเชื่อ (beliefs) และ 5) จิตสำนึก (mindset) ของบุคคลในองค์กร โดยจิตสำนึกเกิดขึ้นจากการสร้างความเชื่อ แล้วปรับเปลี่ยนเป็นค่านิยม เมื่อได้รับการนำไปปฏิบัติโดยคนในองค์กรทั่วไป ย่อมเป็นพฤติกรรมซึ่งก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมที่เข้มแข็งขององค์กร ซึ่งมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ในการพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรในเรื่องดังกล่าว อีกทั้งโรงเรียนมีพันธกิจที่สำคัญในการส่งเสริมผู้เรียนให้ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบคิดยึดติดเติบโต

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโตแก่เด็กอนุบาลใน 3 ด้าน ได้แก่ การเป็นแบบอย่าง การบริหารจัดการชั้นเรียน และการจัดการเรียนรู้

วิธีการวิจัย

การค้นคว้าเอกสาร และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยศึกษาข้อมูล และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบทบาทครูในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโต ประกอบด้วย กลยุทธ์ในการสนับสนุนกรอบคิดยึดติดเติบโตในเด็กวัยอนุบาล (Pawlina & Stanford, 2011) กิจกรรมการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโต (Willis, 2019) แนวทางสร้างสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เอื้อต่อกรอบคิดยึดติดเติบโต และคุณลักษณะของครูที่มีกรอบคิดยึดติดเติบโต (Brock & Hundley, 2018) นำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิด ดังตาราง 1

ตาราง 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ประเด็นที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นรอง
บทบาทครูอนุบาลในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโตในโรงเรียน ประไพพิศ (นามสมมติ)	1. การเป็นแบบอย่าง	1.1 มีความเข้มแข็งทางจิตใจ การยอมรับ และจัดการกับปัญหา หรือความผิดพลาด การปฏิบัติตนที่แสดงถึงความยืดหยุ่น 1.2 สัมพันธภาพที่ใส่ใจ การสื่อสารที่คำนึงถึงเด็กหรือผู้ฟังเป็นสำคัญ การมีความเห็นอกเห็นใจ และความเสมอภาค 1.3 ทักษะในการทำงาน การตั้งเป้าหมายสูง การปฏิบัติที่ให้ความสำคัญกับความพยายาม และกระบวนการ มีใช้ความสมบูรณ์แบบ หรือผลลัพธ์ที่สมบูรณ์แบบ
	2. การบริหารจัดการชั้นเรียน	2.1 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การจัดนิทรรศการ หรือป้ายนิเทศ การจัดสภาพห้องเรียนที่เหมาะสม 2.2 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม การสร้างกฎ กติกา และวินัยของห้องเรียนเชิงบวก การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัย

ตาราง 1 (ต่อ)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ประเด็นที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นรอง
	3. การจัดการเรียนรู้	3.1 การส่งเสริมการคิดที่หลากหลาย การสะท้อนความคิด การคิดลึกซึ้ง การคิดแก้ปัญหา 3.2 การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ การวางแผน การนำเสนอความคิดของตนเอง 3.3 การเสริมสร้างทัศนคติทางบวกในการเรียนรู้ สัมพันธภาพกับเพื่อน การเห็นคุณค่าในตนเอง

ประชากร ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ครูที่สอนระดับชั้นปฐมวัย ของโรงเรียนประไพพิศ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จำนวน 45 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนประไพพิศ (นามสมมติ) เพื่อขออนุญาตทำวิจัย และส่งแบบสอบถามให้แก่ครูอนุบาลในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งผู้วิจัยได้รับการตอบกลับครบทั้งหมด 45 คน ตามประชากรทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถามบทบาทครูอนุบาลในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโต โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (checklist) สอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์สอนในระดับอนุบาล ระดับชั้นที่สอน จำนวนเด็กในชั้นเรียน ประสบการณ์การเข้ารับการอบรม และความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบคิดยึดติดเติบโต จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับบทบาทครูอนุบาลในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโต ประกอบด้วย การเป็นแบบอย่าง จำนวน 14 ข้อ การบริหารจัดการชั้นเรียน จำนวน 16 ข้อ และการจัดการเรียนรู้ จำนวน 16 ข้อ รวมจำนวน 46 ข้อ โดยกำหนดความหมายมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ / ทุกครั้งที่มีโอกาส
4	หมายถึง	การปฏิบัติบ่อยครั้ง
3	หมายถึง	การปฏิบัติบางครั้ง
2	หมายถึง	การปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง
1	หมายถึง	ไม่ปฏิบัติเลย

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและเอกสารงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับบทบาทครูอนุบาลในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโตเพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. กำหนดโครงสร้างเนื้อหา และข้อคำถามในแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยกำหนดจำนวนข้อ และค่าน้ำหนัก
3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษา โดยผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา เพื่อขอคำแนะนำและปรับแก้ไข ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของการใช้ภาษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์

3.2 การตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำเสนอแบบสอบถามต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง (content validity) โดยได้รับค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index-Objective Congruence: IOC) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.78 และนำข้อคำถามที่ได้รับค่า IOC เท่ากับ 0.33 นำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.3 การตรวจสอบค่าความเที่ยง (reliability) โดยผู้วิจัยนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับครูอนุบาลจำนวน 20 คน ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรแต่ไม่ใช่ประชากร นำข้อมูลไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าความเที่ยง 0.84 แสดงว่า เครื่องมือวิจัยมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้ (บุญใจ ศรีสถิตย่นากุล, 2555)

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อรวบรวมแบบสอบถามบทบาทครูอนุบาลในการส่งเสริมรอบคอบคิดยึดติดเติบโต ผู้วิจัยนำแบบวัดมาวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (population mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (population standard deviation: σ) เพื่อแปลผลระดับการปฏิบัติเป็นบทบาทครูอนุบาลในการส่งเสริมรอบคอบคิดยึดติดเติบโต และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง แปลผลตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.51-5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.51-4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.51-3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.51-2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูอนุบาล และ 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทครูอนุบาลในการส่งเสริมรอบคอบคิดยึดติดเติบโต ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูอนุบาล

ผลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 พบว่า ครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 84.44 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.11 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 77.78 โดยจบจากสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.33 มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.89 และรองลงมา คือ มากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.22 ครูอนุบาลส่วนใหญ่มีงานสอนมากกว่า 1 ระดับชั้น คิดเป็นร้อยละ 28.89 และมีเด็กในความดูแล จำนวน 21-25 คน คิดเป็นร้อยละ 60

ผลจากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวประสบการณ์ด้านการเข้าอบรมเรื่องกรอบคิดยึดติดเติบโต พบว่า ครูอนุบาลส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรม ร้อยละ 53.33 ครูอนุบาลคิดว่า กรอบคิดยึดติดเติบโตมีความสำคัญต่อเด็กอนุบาลในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 46.67 และมองว่าตนมีกรอบคิดยึดติดเติบโตอยู่ในระดับปานกลาง

คิดเป็นร้อยละ 51.11 ส่วนปัจจัยที่ครูอนุบาลคิดว่ามีสำคัญต่อการเกิดกรอบคิดยึดติดเติบโตในเด็กอนุบาล แสดงรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2

ความคิดเห็นของครูอนุบาลต่อปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโตในเด็กอนุบาล

รายการ	จำนวน (คน) (N = 45)
การที่เด็กได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้	33
คุณภาพการสอนของครู	36
สภาพแวดล้อมในโรงเรียน	32
ความรู้สึกลอดภัยในโรงเรียน	20
การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้ปกครอง	30
พัฒนาการทางสังคมและอารมณ์	28
กฎ กติกา และนโยบายของโรงเรียน	17
ครอบครัว	32
การนำกรอบคิดยึดติดเติบโตมาใช้กับเด็ก	21

ตาราง 2 สรุปได้ว่า ครูอนุบาลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโตในเด็กอนุบาล คือ คุณภาพการสอนของครู (36 คน) รองลงมา คือ การที่เด็กได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (33 คน) และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและครอบครัว (17 คน) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทครูอนุบาลในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโต

ผลการนำเสนอการวิเคราะห์บทบาทครูอนุบาลในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโต 3 ด้าน ได้แก่ การเป็นแบบอย่าง การบริหารจัดการชั้นเรียน และการจัดการเรียนรู้ ดังตาราง 3

ตาราง 3

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลโดยรวม

รายการ	ระดับการปฏิบัติ (N = 45)		
	μ	σ	แปลผล
1. ด้านการเป็นแบบอย่าง	3.99	1.21	มาก
1.1 การมีความเข้มแข็งทางจิตใจ	4.04	1.03	มาก
1.2 สัมพันธภาพที่ใส่ใจ	4.43	0.77	มาก
1.3 ทศนคติในการทำงาน	3.50	1.49	ปานกลาง
2. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.18	1.12	มาก
2.1 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	4.34	0.87	มาก
2.2 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม	4.03	1.12	มาก
3. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.54	0.64	มากที่สุด
3.1 การส่งเสริมการคิดที่หลากหลาย	4.57	0.62	มากที่สุด
3.2 การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้	4.54	0.65	มากที่สุด
3.3 การเสริมทัศนคติทางบวกในการเรียนรู้	4.50	0.66	มาก
รวม	4.25	1.04	มาก

ตาราง 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติของครูอนุบาลในการส่งเสริมการคิดยืดหยุ่น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การเป็นแบบอย่าง ($\mu = 3.99$) และการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\mu = 4.18$) อยู่ในระดับมาก ส่วนการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.54$) อยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาในด้านองค์ประกอบรองแต่ละด้าน สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. การเป็นแบบอย่าง พบว่า ครูอนุบาลปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สัมพันธภาพที่ใส่ใจ ($\mu = 4.43$) รองลงมา คือ การมีความเข้มแข็งทางจิตใจ ($\mu = 4.04$) ส่วนทัศนคติในการทำงาน ($\mu = 3.50$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายองค์ประกอบย่อย เป็นดังนี้

1.1 ด้านสัมพันธภาพที่ใส่ใจ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติของครูอนุบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแสดงออกถึงความใส่ใจและให้เกียรติ ($\mu = 4.58$) และรองลงมา คือ การสื่อสารที่คำนึงถึงเด็ก หรือเป็นผู้ฟังเป็นสำคัญ ($\mu = 4.33$)

1.2 ด้านการมีความเข้มแข็งทางจิตใจ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติของครูอนุบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.04$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติตนที่แสดงให้เห็นถึงความยืดหยุ่น ($\mu = 4.36$) รองลงมา คือ การยอมรับ และการจัดการปัญหา หรือข้อผิดพลาด ($\mu = 3.72$)

1.3 ด้านทัศนคติในการทำงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติของครูอนุบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.50$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติที่ไม่ได้มุ่งเน้น หรือให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ หรือความสมบูรณ์แบบ ($\mu = 3.88$) และรองลงมา คือ การตั้งเป้าหมายสูง ($\mu = 2.93$)

2. การบริหารจัดการชั้นเรียน พบว่า ครูอนุบาลปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยองค์ประกอบทั้ง 2 ด้าน มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ($\mu = 4.34$) รองลงมา คือ การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ($\mu = 4.03$) เมื่อจำแนกรายองค์ประกอบย่อย เป็นดังนี้

2.1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติของครูอนุบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.34$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การการจัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสม ($\mu = 4.49$) รองลงมา คือ การจัดนิทรรศการ หรือป้ายนิเทศ ($\mu = 4.18$)

2.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติของครูอนุบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ($\mu = 4.11$) รองลงมา คือ การสร้างกฎ กติกา และวินัยของห้องเรียนเชิงบวก ($\mu = 3.90$)

3. การจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูอนุบาลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ที่ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการคิดที่หลากหลาย ($\mu = 4.57$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ($\mu = 4.54$) ส่วนการเสริมทัศนคติทางบวกในการเรียนรู้ ($\mu = 4.50$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายองค์ประกอบย่อย เป็นดังนี้

3.1 ด้านการส่งเสริมการคิดที่หลากหลาย พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติของครูอนุบาลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.57$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสะท้อนความคิด ($\mu = 4.57$) รองลงมา คือ การคิดลึกซึ้ง ($\mu = 4.55$) และคิดแก้ปัญหา ($\mu = 4.49$)

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติของครูอนุบาลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำเสนอความคิดของตนเอง ($\mu = 4.62$) รองลงมา คือ การวางแผน ($\mu = 4.47$)

3.3 ด้านการเสริมทัศนคติทางบวกในการเรียนรู้ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติของครูอนุบาล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สัมพันธภาพกับเพื่อน ($\mu = 4.50$) รองลงมา คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง ($\mu = 4.49$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทครูอนุบาลในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโต พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติของครูทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก แม้ว่าครูส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 53.33 ไม่เคยเข้ารับการอบรมเรื่องกรอบคิดยึดติดเติบโต ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. ลักษณะของครูอนุบาลเป็นแบบอย่างแก่เด็กในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโต

ผลการวิจัย พบว่า สัมพันธภาพที่ใส่ใจและการมีความเข้มแข็งทางใจ มีค่าเฉลี่ยคะแนนระดับปฏิบัติมาก โดยครูแสดงออกถึงความใส่ใจและให้เกียรติ มีความเป็นธรรมกับเด็ก ไม่ด่วนตัดสินพฤติกรรม รวมถึงมีความเห็นอกเห็นใจต่อเด็ก มีการสื่อสารผ่านภาษาที่เหมาะสมในการให้คำแนะนำ ให้ข้อมูลสะท้อนกลับ (feedback) ต่อกระบวนการทำงานของเด็กอย่างตรงไปตรงมา และชมในกระบวนการทำงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูอนุบาลส่วนใหญ่จบการศึกษาจากสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีลักษณะที่สอดคล้องกับความเป็นครูอนุบาล มีความเข้าใจในตัวเด็ก รวมถึงวิธีการสื่อสารกับเด็กอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ Brock and Hundley (2016) ที่กล่าวถึงหลักสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก คือ ความใส่ใจในชีวิตและความเป็นอยู่ของเด็ก รวมไปถึงแลกเปลี่ยนเรื่องราวซึ่งกันและกัน อีกทั้งความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก คือ การที่เด็กได้รับผลตอบแทนเพื่อนำไปปรับปรุงได้ ดังนั้น ครูจึงต้องทำให้เด็กเห็นถึงลำดับความสำคัญ และ วัตถุประสงค์ของข้อมูลสะท้อนกลับในเชิงสร้างสรรค์ และ Haimovitz and Dweck (2017) ที่ให้ความสำคัญกับการชื่นชมการกระทำของเด็ก มิใช่การชื่นชมที่ตัวบุคคลหรือความสามารถของเด็ก

นอกจากนี้ พบว่า ครูอนุบาลส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับกรอบคิดยึดติดเติบโต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boylan et al. (2018) ที่ได้ทำวิจัยกับครูอนุบาลในประเทศออสเตรเลีย พบว่าครูอนุบาลมีความคิดเห็นว่า กรอบคิดยึดติดเติบโตมีความสำคัญต่อเด็ก และเป็นความรับผิดชอบของครูที่ต้องส่งเสริม อย่างไรก็ตาม คุณครูยังมีความรู้สึกว่า ต้องการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องกรอบคิดยึดติดเติบโตเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับด้านทัศนคติการทำงาน พบว่า ครูอนุบาลปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยการตั้งเป้าหมายสูง ($\mu = 2.93$, $\sigma = 1.60$) มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำที่สุด ประกอบกับยังมีการแก้ไขปรับปรุงชิ้นงานของเด็ก เพื่อให้ผลงานของเด็กมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อาจเป็นเพราะยังมีครูร้อยละ 53.33 ที่ยังมิได้ผ่านการอบรมเกี่ยวกับกรอบคิดยึดติดเติบโต และมองว่าตนมีกรอบคิดยึดติดเติบโตในระดับปานกลาง ซึ่งครูต้องศึกษาเพิ่มเติมให้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติที่ส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโตแก่เด็กอนุบาล เพื่อให้ครูอนุบาลตั้งความคาดหวังต่อตัวเด็กตามศักยภาพสูงสุด โดยไม่ลดมาตรฐานหรือประเมินเด็กต่ำ ซึ่งจะต้องควบคู่ไปกับการสร้างบรรยากาศที่มีความรักและเอาใจใส่ การเสริมแรงและให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์ (เดวก, 2561 ; Brock & Hundley, 2018)

2. สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางสังคม มีความสำคัญในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโต

ผลการวิจัย พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติทั้งการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า คุณครูมีการจัดสภาพห้องเรียน และบรรยากาศของห้องเรียนให้อ่อนนวย และเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ นำไปสู่การขยายกรอบคิดยึดติดเติบโต ผ่านการจัดห้องเรียนทางกายภาพที่เด็กสามารถเข้าถึงครูได้ทุกโอกาส สภาพห้องเรียนที่มีการจัดวางสื่ออุปกรณ์ที่เป็น

ระเบียบ และเด็กสามารถเข้าถึงหยิบใช้และเก็บคืนได้เอง มีพื้นที่ที่เอื้ออำนวยทั้งการทำงานกลุ่มและพื้นที่ส่วนตัว ป้ายนิเทศของห้องแสดงผลงานของเด็กทุกคน การให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการวาดเขียนร่วมกัน อีกทั้งการสร้างบรรยากาศของห้องเรียนให้เป็นพื้นที่ที่ปลอดภัย เด็กสามารถตั้งคำถามที่สงสัย มีอิสระในการแสดงออกภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย สอดคล้องกับการสร้างสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เอื้อต่อการคิดยืดหยุ่นเติบโต ของ Brock and Hundley (2018) ที่นอกจากจะมีลักษณะทางกายภาพที่มีความปลอดภัย มีการแสดงผลงานเด็ก และตกแต่งด้วยถ้อยคำที่ให้อำนาจใจ รวมถึงการจัดการชั้นเรียนให้มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และให้ความสำคัญกับการจัดการความเสี่ยงและความท้าทาย รวมถึงการให้เด็กรู้สึกสบายใจในการตั้งคำถาม หรือสื่อสาร

เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ครูอนุบาลยังคงมีการใช้คำสั่ง รวมถึงการห้ามปรามเด็กในการสร้างวินัยในชั้นเรียน แต่ยังมีการปฏิบัติที่ควบคู่กับการอธิบายเหตุผล ชี้แจง และชี้แนะ ซึ่งอาจมีการใช้ที่แตกต่างกันไปตามบริบท และสถานการณ์ โดย Brock and Hundley (2018) กล่าวว่า การสร้างกฎ กติกาควรเป็นเชิงคำแนะนำมากกว่าสั่งให้ปฏิบัติตาม อย่างไรก็ตาม Walker and Walker (1991, as cited in Wright, n.d.) ได้มีความคิดเห็นว่า การใช้คำสั่งในการจัดการชั้นเรียนสามารถทำได้ หากเป็นคำสั่งที่มีประสิทธิภาพ คือ กระชับ ชัดเจน และใช้เวลาในการปฏิบัติตามอย่างสมเหตุสมผล นอกจากนี้ Rissanen et al. (2019) สนับสนุนการปฏิบัติของครูในการส่งเสริมกรอบคิดยืดหยุ่นเติบโตที่เป็นการส่งเสริมหรือพัฒนา มากกว่าการลงโทษ ซึ่งสิ่งสำคัญในการจัดการบริหารชั้นเรียนให้เกิดวัฒนธรรมกรอบคิดยืดหยุ่นเติบโต เกิดจากการปฏิบัติของครูที่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจเป็นรายบุคคล การให้ความสำคัญกับกระบวนการ การให้ผลสะท้อนกลับหรือคำแนะนำในการพัฒนา ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และรับมือกับความผิดพลาดหรือความล้มเหลวได้ (Haimovitz & Dweck, 2017; Rissanen et al., 2019) สอดคล้องกับ Song (2018) ได้ให้ข้อสรุปในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในการส่งเสริมกรอบคิดยืดหยุ่นเติบโต ได้แก่ 1) ครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) 2) การสร้างวัฒนธรรมในห้องเรียนเชิงบวก 3) การใช้ภาษาสื่อสารที่สอดคล้องกับทฤษฎีกรอบคิดยืดหยุ่นเติบโต (growth mindset language)

3. การจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมกรอบคิดยืดหยุ่นเติบโต

ผลการวิจัย พบว่า ครูอนุบาลส่งเสริมการคิดที่หลากหลาย และการให้เด็กมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด สอดคล้องตามแนวทางของ Pawlina and Stanford (2011) และ Willis (2019) ที่เห็นว่า การจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กเกิดการสะท้อนคิด มีการคิดที่ลึกซึ้ง คิดเชื่อมโยง ซึ่งสามารถทำได้จากกิจกรรมนิทาน หรือศิลปะและส่งเสริมให้เด็กพิจารณา และแก้ไขปัญหาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ผ่านการเล่น หรือกิจกรรมกลางแจ้ง การเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการวางแผน เสนอกิจกรรม หรือการแสดงออก หรือนำเสนอตามความถนัด และความสนใจ รวมถึงการส่งเสริมทัศนคติทางบวก ผ่านสัมพันธภาพกับเพื่อน โดยใช้วิธีการชื่นชมเพื่อนร่วมชั้น การให้เด็กได้เสนอความคิดเห็นต่อผลงานของเพื่อน และการเสริมสร้างคุณค่าในตนเองผ่านการให้เด็กได้เขียน วาดรูป หรือบอกเล่าเกี่ยวกับสิ่งที่ภาคภูมิใจ การชื่นชมตนเองในสิ่งที่ทำได้ การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกรอบคิดยืดหยุ่นเติบโตทำให้เด็กได้พัฒนาตนเอง ซึ่งทางโรงเรียนประไพพิศ (นามสมมติ) มีการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยมีแนวคิดให้เด็กได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นปลอดภัย เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาการเคลื่อนไหว ฝึกการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน และปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างให้เกิดความไว้วางใจ กล้าแสดงออก ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เริ่มจากสิ่งที่มีความหมายและสัมพันธ์กับตัวเด็ก แล้วค่อย ๆ เตรียมความพร้อมไปสู่เรื่องที่ไกลตัวมากขึ้น ผ่านการจัดประสบการณ์ที่เด็กลงมือปฏิบัติจริง และเน้นการใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านการเป็นแบบอย่าง ครูควรมีการตระหนักในการปฏิบัติตน ตลอดจนการพัฒนาตนเองในการเป็นต้นแบบที่มีความเข้มแข็งทางจิตใจ การมีสัมพันธภาพที่ดีและให้เกียรติเด็ก การให้ความสำคัญกับการให้ผลสะท้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนา ร่วมกับทัศนคติในการทำงานที่มุ่งเน้นกับกระบวนการ โดยโรงเรียนสามารถสนับสนุนคุณครูได้ผ่านการจัดอบรม การส่งเสริมให้ครูได้เกิดพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการนำเสนอองค์ความรู้ต่อผู้ปกครอง เพื่อให้มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างเช่นเดียวกัน

1.2 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ครู และโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนทั้งทางกายภาพ และทางสังคม เพื่อให้บรรยากาศการเรียนรู้ของเด็กมีความปลอดภัย เอื้ออำนวยทั้งในการทำงานเป็นรายบุคคล และงานกลุ่มตลอดจนเป็นพื้นที่สื่อสารระหว่างครูกับเด็ก หรือระหว่างเด็กด้วยกัน

1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์เด็กควรมีการส่งเสริมการคิดที่หลากหลาย ลึกซึ้ง คิดแก้ปัญหาได้จากการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ การสะท้อนความคิด การให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ของห้อง ตลอดจนการส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโต ในบริบทโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีการจัดอบรมเรื่องกรอบคิดยึดติดเติบโตกับครูภายในโรงเรียน ควรมีการวิจัยกับคุณครูในโรงเรียนสังกัดอื่น หรือบริบทอื่น

2.2 การพัฒนากรอบคิดยึดติดเติบโตของเด็กของเด็กมีผลมาจากการส่งเสริมโดยผู้ใหญ่ หรือผู้ดูแลเด็ก ทั้งนี้การวิจัยครั้งต่อไปสามารถศึกษาเรื่องบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมกรอบคิดยึดติดเติบโต

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

คณะทำงานวิชาการสมัชชาการพัฒนาเด็ก และ เยาวชนแห่งชาติ. (8 สิงหาคม 2562). นวัตกรรมทางความคิดกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน. ใน *การประชุมสมัชชาการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ประจำปี 2562*, โรงแรมปรีซ์พาลเลซ, กรุงเทพฯ.

ดเวก, เค. เอส. (2561). *Mindset: The new psychology of success [Mindset ใช้ความคิดเอาชนะโชคชะตา]*. วิเลิร์น.

บัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2560, 2 เมษายน). *Growth mindset กับการปฏิรูปการศึกษา*. กระทรวงศึกษาธิการ. <http://moe.go.th/growth-mindset-กับการปฏิรูปการศึกษา>.

บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร. (2555). *การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย: คุณสมบัตินวัตกรรมวัดเชิงจิตวิทยา*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผดุง พรหมมูล, สุชาดา ไทพล, และ สิทธิพร เอี่ยมเสน. (ม.ป.ป). *รูปแบบศูนย์ความเป็นเลิศ: การศึกษาปฐมวัย*. <http://www.la-orutis.dusit.ac.th/research5.php>

ราชบัณฑิตยสถาน. (2561, 22 มิถุนายน). *กรอบคิดยึดติด ชุดความคิด Mindset*.

<https://www.facebook.com/RatchabanditThai/photos/a.1897228363668583/1897231900334896/?type=1&theater>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2561). *แนะเด็กไทย 4.0 ต้องตื่นรู้*.

<http://thaihealth.or.th/Content/45624-แนะ%20เด็กไทย%204.0%20ต้องตื่นรู้.html>

ศูนย์วิชาการและเครือข่ายวิชาการด้านเด็ก เยาวชน และครอบครัว คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. (2562). *Mindset: นวัตกรรมทางความคิดพลิกวิถีชีวิตสู่การปฏิบัติ*. กรมกิจการเด็ก และ เยาวชน.

ภาษาอังกฤษ

Boylan, F., Barbette, L., & Knaus, M. (2018). Early childhood teachers' perspectives of growth mindset: Developing agency in children. *Australian Journal of Early Childhood*, 43(3), 16-24. <https://doi.org/10.23965/AJEC.43.3.02>

Brock, A. & Hundley, H. (2016). *The growth mindset coach*. Ulysses Press.

Brock, A. & Hundley, H. (2018). *Phrase for growth mindset: A teacher's guide to empowering students through effective praise and feedback*. Ulysses Press.

Busch, B. (2018, January 4). Research every teacher should know: Growth mindset. *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/teacher-network/2018/jan/04/research-every-teacher-should-know-growth-mindset>

Dweck, C. S. (2009). Who will the 21st Century learners be. *Knowledge Quest*, 38(2), 8-9.

Haimovitz, K., & Dweck, C. S. (2017). The origins of children's growth mindset and fixed mindsets: New research and a new proposal. *Child Development*, 88(6), 1849-1859.

Louick, R. (2018, Oct 3). *7 Ways to teach kids failure is a great thing*. Big Life Journal. <https://biglifejournal.com/blogs/blog/help-kids-overcome-fear-failure>

Pawlina, S. & Stanford, C. (2011). Preschoolers grow their brains. *Young Children*, 66(5), 30-35.

Rissanen, I., Kuusisto, E., Tuominen, M., & Tirri, K. (2019). In search of a growth mindset pedagogy: A case study of one teacher's classroom practices in a Finnish elementary school. *Teaching and Teacher Education*, 77, 204-213.

Sandra, S. (2018). *Cultivating a growth mindset: An exploration of teacher beliefs and learning environments* (Order No. 27792228) [Doctoral dissertation, University of Southern California]. ProQuest Dissertations & Theses Global.

Willis, N. (2019). *Growth mindset: A practical guide for primary schools*. Bloomsbury.

Wright, J. (n.d.). *Effective teacher commands: Establishing classroom control*. Intervention Central. <https://www.interventioncentral.org/behavioral-interventions/communication-tools/effective-teacher-commands>